

Notat

Folkeoplysningspolitik 2023-2026

Indledning

I Københavns Kommune er der omkring 65 godkendte aftenskoler og 1.100 godkendte folkeoplysende foreninger.

I Københavns Kommune forstås folkeoplysning som demokratiforståelse, aktivt medborgerskab og et forpligtende fællesskab. Folkeoplysning er fri oplysning, uafhængig af offentlige myndigheder. Den har ikke til formål at fremme en bestemt offentlig besluttet adfærd, holdning eller lignende. Folkeoplysning bygger på Grundtvigs filosofi om, at folket selv må bestemme, hvad det vil oplyses om og hvordan.

Aftenskoleområdet

Aftenskoler tilbyder folkeoplysende voksenundervisning. Formålet med den folkeoplysende voksenundervisning er at fremme demokratiforståelse og aktivt medborgerskab. Med udgangspunkt i undervisningen skal deltagerens almene og faglige indsigt og færdigheder øges. Målet er at styrke den enkeltes evne og lyst til at tage ansvar for eget liv og til at deltage aktivt og engageret i samfundslivet. Den folkeoplysende voksenundervisning omfatter undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed og debatskabende aktiviteter, hvortil der er knyttet deltagerbetaling.

Foreningsområdet

Formålet med de folkeoplysende foreninger er at styrke medlemmernes evne og lyst til at tage ansvar og deltage i samfundslivet. En folkeoplysende forening oprettes typisk for at medlemmerne kan dyrke en aktivitet sammen. Kendetegnende er også, at aktiviteterne arrangeres for og af medlemmerne.

Foreningerne kan etablere sig inden for f.eks. kategorierne idræt, spejder eller kultur.

I Københavns Kommune skal deltagelse i folkeoplysende aktiviteter være let tilgængeligt. Derfor tilgodeses mennesker med handicap både i forhold til tildeling af faciliteter og i form af et forhøjet medlemstilskud.

Målet for folkeoplysningsområdet i Københavns Kommune er, at alle borgere i kommunen skal kunne se sig selv som deltager i en eller flere aktiviteter i folkeoplysende aftenskoler eller foreninger i kommunen, og det tilstræbes, at der er tilgængelige tilbud for alle.

3. april 2024

Edoc sagsnummer
2023-0321544

F2 sagsnummer
2023 - 12167

Sagsbehandler
Lars Eisenhardt

Center for Kultur- og
Fritidsaktiviteter

Gyldenløvesgade 15
1602 København V

E-mail
CX0V@kk.dk

EAN-nummer
5798009780515

Folkeoplysningspolitikken skal ses i samspil med kommunens Kultur- og Fritidspolitik. Folkeoplysningspolitikken er derfor også bygget op over de samme temaer som Kultur- og Fritidspolitikken.

Københavns Kommune yder tilskud til og stiller faciliteter til rådighed for aftenskoler og foreninger.

For fællesskabet

De folkeoplysende aftenskoler og foreninger i København skal være med til at understøtte det alsidige aktivitetsudbud i byen.

Det skal være muligt og nemt at tilgå aktiviteterne både som ny deltager, i overgangen fra et niveau til et andet, i skiftet fra en aktivitet til en anden og i skiftet fra en forening til en anden.

København ønsker også på folkeoplysningsområdet at understøtte byens borgere i deres selvorganiserede aktiviteter.

Folkeoplysningsudvalget vil i denne valgperiode:

- Arbejde med frivilligheds- og rekrutteringsspørgsmålet.
- Arbejde med hvad den gode frivillige forening og det gode folkeoplysende fællesskab er i København.
- Understøtte dannelsen af flere fællesskaber.
- Understøtte lige aktivitetsmuligheder for alle bedst muligt uanset køn, etnisk baggrund, alder, social eller økonomisk baggrund.
- Tænke de voksne bedst muligt ind i aktiviteterne og understøtte flere foreningsbaserede aktivitetsmuligheder for seniorer/pensionister.
- Arbejde for plads til flere børn og unge i de folkeoplysende fællesskaber, både dem der ønsker sjov, fællesskab og motion og dem der har særlige ønsker og behov for dygtiggørelse.

I forhold til Kultur- og Fritidspolitikken vil Folkeoplysningsudvalget bidrage til:

- Vedligeholdelsesplan for kultur- og idrætsfaciliteter.
- Det videre arbejde med at øge svømmehalskapaciteten.
- Investeringsplan og fonsdialog som supplement til anlægsprojekterne i Idrætsmilliarden.
- Kortlægning af potentialer og udfordringer for rekruttering af frivillige på idrætsområdet (og resten af det frivillige folkeoplysende foreningsområde).
- Plan for nye internationale borgeres brug af byens kultur- og fritidstilbud.
- Introduktionen af børn og unge til kultur- og fritidsmuligheder gennem bl.a. daginstitutioner, skoler, KKFO'er og klubber.

For de oversete

Folkeoplysende aftenskoler og foreninger er oplagte deltagere i samarbejder og partnerskaber med forvaltninger, organisationer og andre foreninger m.fl.

Folkeoplysningsområdet kan byde ind på alle områder: Social- og sundheds-, børne- og ungdoms-, beskæftigelses- og integrationsområderne og i forbindelse med f.eks. idrætssociale eller voksenpædagogiske indsatser. Alsidigheden og bredden på folkeoplysningsområdet gør det oplagt at inddrage aftenskoler og foreninger.

Foreningerne er og skal fortsat være førende i forhold til inklusion og integration i bred forstand: Mennesker med et handicap i forhold til aktiviteten, flygtninge, socialt udsatte, idræts- og foreningsusikre børn og mange flere.

Voksenundervisningsområdet skal arbejde med at tiltrække nye brugergrupper til aftenskolerne.

I forhold til Kultur- og Fritidspolitikken vil Folkeoplysningsudvalget bidrage til:

- Kortlægning af barrierer og motivation for deltagelse og engagement i kultur- og fritidslivet
- Udarbejdelse af plan for kunst og kultur i udsatte boligområder
- Udarbejdelse af plan for bedre tilgængelighed og adgang for personer med handicap og for ældre
- Udnyttelse af kulturlivets mangfoldige aktiviteter til at tilbyde flere en fod indenfor på arbejdsmarkedet - f.eks. gennem det sociale frikort
- Videreudvikling af metoder og idrætssociale indsatser, der inkluderer udsatte børn og voksne i foreningslivet

For byen

Folkeoplysningsområdet bidrager med sin viden og erfaring til udviklingen af byens eksisterende og nye faciliteter og potentiale, også for fællesskaber der supplerer den folkeoplysende aktivitet.

Aftenskoler og foreninger spiller en stor rolle i at bidrage med aktivitetsudbud og -udvikling f.eks. i nye bydele, bydele med færre kulturaktiviteter eller underskud af særlige aktiviteter og tilbud, og i forhold til faciliteter der kan udnyttes bedre og bredere, herunder også i dagtimerne for særligt seniorer og børn og unge og i ydertidspunkter.

Foreninger og aftenskoler har ofte et ganske unikt perspektiv i forhold til byens udvikling. Derfor stiller Folkeoplysningsudvalget sig gerne til rådighed som sparringspartner for Kultur- og Fritidsudvalget i forbindelse med udmøntningen af Kultur- og Fritidspolitikken.

Foreninger og aftenskoler er til stede i alle bydele i København, og folkeoplysningsområdet vil understøtte etableringen af aktiviteter i byområder, der har behov for yderligere tilbud. Det vil derfor også give god mening at indgå samarbejde med byens lokaludvalg i forhold til at få et folkeoplysningsperspektiv på de lokale politiske processer og initiativer og på eksempelvis optimering af benyttelsen af faciliteter.

I forhold til Kultur- og Fritidspolitikken vil Folkeoplysningsudvalget bidrage til:

- Udviklingen af 'Plan for Fremtidens Svømmetilbud', der binder svømmetræning for alle københavnere sammen med øget brug af Københavns Havn
- Udarbejdelsen af en idrætsplan for at få flere fysisk aktive i København
- Udarbejdelsen af en plan for kulturhuse og biblioteker som samlingspunkter i de enkelte bydele
- Udarbejdelse af forslag til kultur og idræt i Østhavnen, Nordhavn og Godsbanen forud for Kommuneplan 2024
- Udarbejdelse af forslag til lokationer til midlertidige byrum og mulighederne for øget anvendelse af "mellemlum" i byen
- Videreudviklingen af Kulturkvarteret i Indre By

For hovedstaden

København skal være toneangivende for udviklingen på folkeoplysningsområdet. Det skal bl.a. ske gennem at deltage i debatten om udviklingen af området, at være nyskabende, at støtte udviklingsprojekter og at støtte lederudvikling gennem støtte til uddannelse m.m.

København har som landets største by et hav af aktivitetstilbud, byens borgere kan vælge mellem. Kombineret med en stigende individualisering og mere selvorganiseret aktivitet kan det udfordre aftenskole- og foreningsdeltagelsen. Målet er, at aftenskole- og foreningsdeltagelsen skal være mindst på niveau med deltagelsen i resten af landet.

I forhold til Kultur- og Fritidspolitikken vil Folkeoplysningsudvalget, hvor det er relevant for folkeoplysningsområdet, bidrage til:

- Indgåelsen af partnerskaber med de statslige institutioner i København
- Visionen om at øge turisternes kulturforbrug igennem turistinformation og partnerskaber med turistaktører, så turismen understøtter en levende by og adgangen til kulturtilbud i hele København
- At understøtte tilbagevendende events og festivaler i topklasse, særligt med fokus på københavnske talenter og eliteudøvere

For organisationen

Kultur- og Fritidsforvaltningen er en meget væsentlig samarbejdspartner for aftenskoler og foreninger. Forvaltningen administrerer bl.a. tilskud og faciliteter, der stilles til rådighed. Forvaltningen indkalder foreninger og aftenskoler til inspirationsmøder som minimum hvert andet år.

Forvaltningen arbejder kontinuerligt på at kunne stille yderligere faciliteter til rådighed og på at optimere udviklingen og udnyttelse af de eksisterende, herunder også faciliteter på skoler.

Det er også et ønske at gøre det så enkelt som muligt at være aftenskole og forening – inden for lovens rammer.

Samtidig er det et mål at skabe et bedre datagrundlag for Folkeoplysningsudvalgets og forvaltningens beslutninger.

I forhold til Kultur- og Fritidspolitikken vil Folkeoplysningsudvalget bidrage til:

- At sikre bedre forløb for aftenskoler og foreninger i kontakten med forvaltningen
- Det videre arbejde med digitalisering og selvbetjening under hensyn til tilgængelighed for aftenskolerne og foreningerne
- At sikre aktuel viden om målgrupper og trends i borgernes fritidsvaner, så forvaltningen bedst muligt understøtter det relevante udbud af faciliteter og aktiviteter
- At styrke brugen af data og analyser på folkeoplysningsområdet
- At styrke den fælles formidling af aktivitetsmuligheder på folkeoplysningsområdet